

Motion till riksdagen 2025/26:3844

av **Isabell Mixter m.fl. (V)**

med anledning av skr. 2025/26:47 Riksrevisionens rapport om systemet för lärarlegitimation

Innehållsförteckning

Förslag till riksdagsbeslut.....	2
Inledning.....	2
Undantagen från legitimationskravet	2
Allvarliga fall med olämpliga och oskickliga lärare	2
Disciplinpåföljderna för både legitimerade och icke legitimerade lärare och förskollärare.....	3

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning av vilka undantag från kravet på lärarlegitimation som fortfarande är motiverade och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med ett lagförslag som innebär att det införs krav på huvudmän att anmäla allvarliga fall med olämpliga och oskickliga lärare till Skolinspektionen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör initiera en översyn av disciplinpåföljderna för lärare och förskollärare i syfte att säkerställa att de är effektiva och även omfattar icke legitimerade lärare och förskollärare och tillkännager detta för regeringen.

Inledning

Vänsterpartiet ser allvarligt på det som framkommit i Riksrevisionens rapport om lärarlegitimation. Elevers rätt till utbildning förutsätter att det finns välutbildade lärare och andra resurser som behövs för att ge utbildningen en god kvalitet. På alla skolor behövs kompetenta lärare som kan möta varje elevs behov i sin undervisning och som kan delta aktivt i den pedagogiska utvecklingen. Att systemet med lärarlegitimation är ändamålsenligt och fungerar är en del i att säkerställa detta. Vänsterpartiet delar därför Riksrevisionens huvudsakliga kritik mot regeringen för att den inte har utformat systemet tillräckligt väl för att förhindra att olämpliga lärare arbetar i skolan.

Undantagen från legitimationskravet

Som Riksrevisionen skriver möjliggör undantagen att huvudmännen kan kringgå legitimationskravet, exempelvis genom att systematiskt anställa obehöriga lärare på kortare anställningar. Som Riksrevisionen också påpekar minskar möjligheten till undantag från legitimationskravet lärares incitament att slutföra en lärarutbildning. Vänsterpartiet anser att lärarlegitimationen är en viktig del i att upprätthålla förtroendet för svensk skola. Att man ska kunna lita på att den som är anställd som lärare har rätt utbildning för sitt arbete och att huvudmän inte utnyttjar undantagen för att som Riksrevisionen skriver systematiskt anställa obehöriga. Därför duger det inte att som regeringen gör i skrivelsen skriva att de kan komma att återkomma i frågan. Regeringen bör tillsätta en utredning av vilka undantag från kravet på lärarlegitimation som fortfarande är motiverade. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Allvarliga fall med olämpliga och oskickliga lärare

Senaste åren har flera fall med olämpliga och oskickliga lärare som blivit utköpta av arbetsgivaren men inte anmällda till skolmyndigheterna, uppmärksammas av medier.

När referenser sedan inte alltid tas i rekryteringsprocesser leder det till att olämpliga och oskickliga lärare kan gå vidare till nya skolor. För Vänsterpartiet är det viktigt att elever och föräldrar kan känna att huvudmännen gör allt de kan för att skolan ska vara en trygg plats med vuxna det går att lita på. Enligt Riksrevisionen är det enbart en dryg femtedel av rektorerna i Riksrevisionens enkät som har angett att det på deras skola finns dokumenterade riktlinjer för när en lärare ska anmälas till Skolinspektionen. Vänsterpartiet anser att det är nödvändigt att för att motverka risken för missförhållanden skärpa regelverket så att skolorna blir skyldiga att anmäla olämpliga och oskickliga lärare. Med ett skarpare och tydligare regelverk innebär det också att Skolinspektionen lättare kan följa upp att det finns rutiner på alla skolor.

Regeringen bör därför återkomma med ett lagförslag som innebär att det införs krav på huvudmän att anmäla allvarliga fall med olämpliga och oskickliga lärare till Skolinspektionen. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Disciplinpåföljderna för både legitimerade och icke legitimerade lärare och förskollärare

Den stora omfattningen av undantag från kraven på lärarlegitimation gör inte bara att vissa skolor satt i system att anställa icke legitimerad personal, utan det gör också att de som anställs står utanför systemen för disciplinpåföljder som legitimerade lärare omfattas av. Vänsterpartiet delar riksrevisionens slutsats att eftersom det fortfarande finns en betydande andel icke legitimerade lärare i skolan behöver systemet anpassas så att det försäkrar att alla lärare, oavsett legitimationsstatus, är skickliga och lämpliga.

Regeringen bör därför initiera en översyn av disciplinpåföljderna för lärare och förskollärare i syfte att säkerställa att de är effektiva och även omfattar icke legitimerade lärare och förskollärare. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Isabell Mixter (V)

Nadja Awad (V)

Malcolm Momodou Jallow (V)

Cicie Weidby (V)

Andreas Lennkvist Manriquez (V)

Vasiliki Tsouplaki (V)